

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000265

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-05-2025

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ МОН №1329 від 07.10.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сокірко Олексій Григорович

2. Oleksii H. Sokirko

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 07.00.01

Назва наукової спеціальності: Історія України

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-06-2025

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.001.20

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Держава та військо Козацького Гетьманату в добу Мілітарної революції (1648 – 1764 рр.)
2. The State and Army of the Cossack Hetmanate during the Military Revolution (1648-1764)

Реферат:

1. Дисертація присвячена системному аналізу складових військово-політичного устрою Козацького Гетьманату в контексті модернізаційних змін раннього Нового часу. В центрі дослідження є політика владних еліт в сфері військового будівництва, еволюція військових інститутів Козацького Гетьманату, як складових елементів військово-політичної системи, поширення нових воєнних технологій і практик, військові реформи та їх зв'язок із політичними процесами в контексті теорії Мілітарної революції. Розвиток державних і військових інститутів Гетьманщини розглядається в їх нерозривному зв'язку в контексті війн і динамічних змін у військовій справі ранньомодерного часу. Фокус дослідження зосереджено на військових інститутах, сукупність яких утворювала військово-політичну систему Козацького Гетьманату (Війська Запорозького). Проаналізовано мілітарні інститути, механізми їх дії та взаємодії з метою відстеження того, як і наскільки ефективно гетьманат міг мобілізувати воєнні ресурси для потреб свого існування, вплив

мілітарних інститутів і війни на політичну модель держави, соціально-економічні процеси.

2. The qualification work is devoted to systematic analysis of the components of the military-political system of the Cossack Hetmanate in the context of modernization changes of the Early Modern period. The focus of the study is the policy of the ruling elites in the field of military sphere, the evolution of the military institutions of the Cossack Hetmanate as components of the military-political system, the spread of new military technologies and practices, military reforms and their connection with political processes in the context of the theory of the Military Revolution. The development of state and military institutions of the Hetmanate is considered in their interconnection in the context of wars and changes in warfare of the Early Modern period. The focus of the study is on military institutions, which formed the military-political system of the Cossack Hetmanate (Zaporozhian Host). Military institutions, mechanisms of their action and interaction are analyzed in order to track how and how effectively the Hetmanate could mobilize military resources for the needs of its existence, the impact of military institutions and war on the political model of the state, and socio-economic processes.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Козацький Марс: Держава та військо Козацького Гетьманату в добу Мілітарної революції, 1648–1764 [Cossack Mars: the State and the Army of the Cossack Hetmanate During the Military Revolution, 1648-1764]. - Київ: Темпора, 2023. - 912 с., іл., карт., табл.
- Гетьманщина у XVIII ст.: Історична мапа //Український історичний журнал. - 2020. - №2. — С.222-225.
- At Hetmans' Service: Natives of the Balkans and Podunavlje in the Mercenary Regiments of Cossack Hetmanate in the Mid-Seventeenth through EarlyEighteenth Centuries //Hiperboreea. — 2021. - Vol. 8, No. 2. — P. 227-248.
- Репліки османської мілітарної культури у військовому побуті Гетьманщини кінця XVII ст. //Східний світ. - 2023. - №4. — С.39-58.
- Between East and West: Understanding Early Modern Ukraine in: Ukraine's Many Faces: Land, People, and Culture Revisited /Ed.by Olena Palko, Manuel Férez Gil. - Transcript: Independent Academic Publishing, 2023. — P.74-82.
- Military Reforms during the Hetmancy of Kyrylo Rozumovs'kyi, 1750–64 //Eighteenth-Century Ukraine: New Perspectives on Social, Cultural, and Intellectual History. - Toronto: McGill-Queen's University Press and the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, 2023. — P.247-276.
- Жовніри на продаж. Вербунок іноземних найманців у Козацькому Гетьманаті у 50-70-х рр. 17 ст. //Емінак: науковий щоквартальник. — 2024. - № 2 (46). — С.9-28.
- Іван Мазепа як ранньомодерний володар //Український історичний журнал. — 2024. — № 5 (578). — С. 40–61.
- Udział wojska Hetmanatu Lewobrzeźnego w polskiej wojnie sukcesyjnej w latach 1733–1735 //Zeszyty naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne. - №141, z. 3 (2014). - S.641–656.
- Jan Sobieski, Ukrainian Cossacks and the Strategy of the Raid War on the Ottoman Border //Eastern European History Review. - Nr. 3: Special Issue "The Sobieski Family: history, culture and society. Insights between Rome, Warsaw and Europe"/ed.by A.Boccolini. - Tuscia, 2020. - P.17-26

- Z kozakow u draguny: reformy wojska kozackiego z okresu Wielkiej wojny Północnej //Od armii komputowej do narodowej. – Toruń, 2007. – S. 127 – 140.
- Устроєві реформи гетьмана Кирила Розумовського та початок кінця Козацького Гетьманату //Studia i materiały z historii nowożytnej i najnowszej Europy Środkowo-Wschodniej /red. T. Kargol, W. Michałowski. – Kraków – Kijów 2020. – Т.1. – S.113–132
- La temprana Ucrania Moderna, entre Oriente y Occidente //Descubriendo Ucrania : Su pueblo, su historia y su cultura /Manuel Ferez Gil; Olena Palko; compilación de Olena Palko; Manuel Ferez Gil. – 1a ed. – Beccar: Poliedro Editorial de la Universidad de San Isidro, 2022. – P.29-35.
- Військова політика Івана Мазепи кінця XVII ст. //Вісник Київського національного університету ім. Т.Шевченка. – Серія «Історія». – Київ, 2004. – Вип.71/72. – С.103-108.
- Німецькі найманці в гетьманському війську доби Хмельниччини //Етнічна історія народів Європи /Київський національний університет ім. Т.Шевченка. – Київ, 2004. – Вип.16. – С.141-147.
- «Малоросійська ручниця» і переозброєння козацького війська 1728–1750 рр. //Київська старовина. – 2005. – № 6. – С.3-12.
- Муштрові статuti гетьманського війська 1756 року //Київська старовина. – 2005. – № 5. – С.67 – 81.
- Жолдацькі формування в Гетьманщині 1669–1765 рр. //Український історичний журнал. – 2006. – № 4. – С.64-77.
- Війська українських гетьманів у Полтавській битві 27 червня 1709 р. // Український історичний журнал. – 2009. – № 2 (485). – С. 40-51.
- Малоросійська регулярна рота 1733–1739 рр. //Київська старовина. – 2010. – №5 (345). – С. 17-28.
- Мобілізаційні можливості гетьманського війська у війні за «польську спадщину» 1733–1735 рр. //Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2010. – Серія «Історія». – Вип.101. – С.39- 41.
- Гетьманські «німці»: війська іноземного автораменту другої половини XVII – початку XVIII ст. //Україна в Центрально-Східній Європі. – К.: Інститут історії України НАН України, 2011. – Вип. 11. – С.- 246-265.
- Мобілізаційні та оповіщувальні універсали і листи гетьманів середини XVII - першої третини XVIII ст. //Спеціальні історичні дисципліни /Інститут історії України НАН України. – Київ, 2011. – Вип.19. – С.122-134
- Січовики останнього гетьмана: запорозький курінь Кирила Розумовського 1751 – 1764 рр. //Гілея. Науковий вісник: Зб. наукових праць. – Київ, 2011. – Вип.52. – С. 191- 195.
- Артилерія козацької держави: створення, розвиток, внутрішня організація (1648–1781 рр.) //Український історичний журнал. – 2012. – № 4 (505). – С. 35-51.
- Канцелярія та архів Генеральної артилерії Гетьманщини середини XVII – кінця XVIII ст. //Київська старовина. – 2012. – № 2 (404). – С. 38-50.
- «Степенный порядок малороссийских чинов» 1742 р. //Вісник Київського національного університету ім.Т.Шевченка. Серія «Історія». – 2015. – Вип.5 (123). – С. 52-54
- Сокирко О. Міста, фортеці, гарнізони. Фортифікаційно-оборонні стратегії в Козацькому Гетьманаті доби "мілітарної революції" //Місто: історія, культура, суспільство. Е-журнал урбаністичних студій. – 2017. – № 4. – С. 89-113.
- Східна Європа і концепт «мілітарної революції»: історіографічні зауваги //Європейські історичні студії. – 2018. – Вип.9. – С.127-144
- Західноєвропейські військові практики і технології в Україні XVIII століття //Європейські історичні студії. – Київ, 2019. – Вип.13. – С.183-202.
- Драгунські формування в збройних силах Гетьманщини середини – другої половини XVII ст. //Сторінки історії. – 2024. – Вип.58. – С.21-40.
- Участь найманого війська в «мазепинському» виступі на тлі подій Північної війни (осінь 1708 – літо 1709 рр.) //Україна в ЦентральноСхідній Європі (З найдавніших часів до XVIII ст.) /Інститут історії України НАН України. – Київ, 2002. – Вип.2. – С.281-291.

- «Одягати і наглядати» (одяг і соціальний статус найманців Лівобережного Гетьманату кінця XVII – початку XVIII ст.) //Соціум: Альманах соціальної історії /Інститут історії України НАН України. – Київ, 2002. – Вип.1. – С.173-188.
- Козацьке військо під прицілом модернізації //Соціум: Альманах соціальної історії /Інститут історії України НАН України. – Київ, 2003. – Вип.2. – С. 101–116
- Гетьманщина під царським скіпетром (військове будівництво в Україна другої половини XVII – початку XVIII ст.) //Україна та Росія: Проблеми політичних і соціокультурних відносин. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2003. – С.292-322.
- Найманець на роздоріжжі: наймане військо Лівобережної України часів Мазепи //Mazepa e il suo tempo: Storia, cultura, societa.– Milano, 2004. – S.71-101.
- Військова організація та воєнне мистецтво українського козацтва (§§ 8.2 – 8.5) //Історія українського козацтва: Нариси у 2 тт. /Інститут історії України НАН України. – Київ: Видавничий дім «Києв-Могилянська академія», 2006. – Т.1. – С. 472–514.
- Ще раз про передумови та причини повстання Івана Мазепи 1708 р. //Гетьман Іван Мазепа: постать, оточення, епоха: Збірник наукових праць. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2008. – С.81-92.
- Наймити в козацькому війську другої половини XVII – середини XVIII ст. (до постанови проблеми) //Збірник Харківського історико-філологічного товариства. – Харків. 2011. – Т.14. – С.120-128.
- "Яко і в інших речах посполитих...": Армії Речі Посполитої та Козацького Гетьманату середини XVII-XVIII ст. (спроба паралельного прочитання) //Przemiany polityczno-ustrojowe, społeczne, kulturalno-religijne w prowincji Malopolskiej w epoce nowozytnej. – Kraków, 2017. – S.41-43.
- На варті булави. Надвірні війська українських гетьманів середини XVII – другої половини XVIII ст. – Київ: Темпора, 2018. – 184 с., іл.
- Rzeczpospolita szlachecka i rzeczpospolita kozacka: wojskowo-polityczne paralele od połowy XVII do końca XVIII stulecia //Polsko-Ukraińska Współpraca Wojskowa na Przestrzeni Dziejów. – Oświęcim, 2018. – S. 65-84.
- Гарматний парк Лівобережної Гетьманщини першої половини – середини XVIII ст. //Історія давньої зброї. Дослідження 2016: Збірник наук.праць /Інститут історії України НАН України; Національний військово-історичний музей України. – К.: Ін-т історії України, 2017. – С.408-422.
- Українські сердюки та османські serden-geçti (до дискусії про етимологію та побутування термінів) //Чорноморська минувшина. – Одеса, 2019. – №14.– С.3-11.
- Inter Arma. Aspekty wojskowe Unii Nadziackiej 1658 roku //Przegląd Wschodni. – 2019. – №57. – S.179-202.
- Козацький гетьманат і мілітарна революція в ранньомодерній Європі середини XVII-XVIII ст. //І Міжнародна наукова конференція «Війна і Соціум у середньовічній та ранньомодерній історії Центрально-Східної Європи»: Програма та тези доповідей (21–24 жовтня 2020 р., м. Кам'янець-Подільський) / Інститут історії України Національної академії наук України, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Київ: НАН України, Ін-т історії України, 2020. – С.87-91.
- Наймане військо гетьмана Петра Дорошенка //Academia terra historiae: Студії на пошану Валерія Смолія /Інститут історії України НАН України. – Книга перша: Простори історії. – Київ, 2020. – С.301-319
- Гетьман Іван Мазепа: між війною та дипломатією //Іван Мазепа та просторово-часовий колорит його доби. Збірник наукових праць за матеріалами однойменного круглого столу, присвяченого 385-й річниці з дня народження гетьмана (20 березня 2024 р., м. Київ) /Упоряд. та відп. ред. О. Ковалевська. Київ: Академперіодика, 2024. – С. 19-33.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горобець Віктор Миколайович
2. Viktor M. Horobets

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут історії України Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416981

Місцезнаходження: вул. М. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маслійчук Володимир Леонтійович
2. Volodymyr L. Masliichuk

Кваліфікація: д. і. н., доцент, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сердюк Ігор Олександрович

2. Ihor O. Serdiuk

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватна установа "Університет "Київська школа економіки"

Код за ЄДРПОУ: 40762332

Місцезнаходження: вул. Миколи Шпака, 3, Київ, 03113, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Городня Наталія Данилівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Городня Наталія Данилівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Денисова Наталія Анатоліївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна